8e JAARG.   № 27.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ꝑ jaar f 24.– ꝑ halfjr. f 12.– ꝑ maand f 2.–
" Java. " do. " 30.– " do. " 15.–
" Buitenbezn. " do. " 36.– " do. " 18.–
" Europa " do. " 50.–
De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

WOENSDAG 1 FEBRUARIJ 1860.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

DE TANDEN VAN JACQUES D'ARMAGNAC.

HISTORISCHE NOVELLE UIT DE XVe EEUW.

(*Vervolg.*)

— Denk niet mij te kunnen bedriegen,—had meester Escabeau hem gezegd. — Elk stuk dat uit mijne fornuizen komt is geteld, en van elke soort, groot of klein, weet ik hoeveel er zijn. Volg mijn voorbeeld na, ik gebruik van de voortbrengselen van mijn vak niet meer dan noodig is om mijne krachten te herstellen. Wacht tot dat men u geeft, en stel u voor het overige, zoo als ik, tevreden met het eenvoudigste voedsel.

Jasmin beloofde deze wijze voorschriften optevolgen, en hoe groot ook dikwijls de verzoeking was, hij hield woord. Al wat zijn meester hem gelastte, volbragt hij zonder morren, niettegenstaande hij niet gespaard werd; men bezigde hem voor alles,— waterdragen, hout hakken en andere huisselijke bezigheden, doch vooral tot het bezorgen aan de huizen van het bestelde gebak. Bovendien was hij nog belast met de surveillance wanneer veel personen in den winkel stonden, opdat jufvrouw Sijbille over alles een meer geregeld oog kon houden. Het gebeurde wel eens dat de een of ander eene begeerige hand uitstak naar een of ander voorwerp, of dat een ander slechts de helft wilde betalen van hetgeen hij gekocht had. Spoedig had Jasmin het vertrouwen van Mejufvrouw Sijbille gewonnen, doch. dat van meester Escabeau verkreeg hij echter niet zoo spoedig; deze herhaalde onophoudelijk dat men niemand moet vertrouwen.

In den winkel van den banketbakker was eene soort van kabinetje, gewoonlijk *de toevlugt der lekkerbekken* genoemd, in welke de bezoekers, welke iets wilden gebruiken, plaats konden nemen zonder door de koopers te worden gehinderd; dit kabinetje was door middel van een gordijn van het overige van den winkel gescheiden.

Onder de meest gewone bezoekers van dit afgezonderd plekje behoorde een klein, mager man die in eenen zwarten mantel gewikkeld, gewoonlijk bij het vallen van den avond kwam en zich dan vergastte op eenige vleeschpasteitjes. Escabeau en echtgenoote bewezen dezen persoon, wiens oogen nimmer in rust waren, een buitengewone eerbied en onderscheiding, waarover Jasmin zeer verwonderd scheen.

— Kleine dief!— zeide eens op eenen avond meester Escabeau, Jasmin bij het linkeroor trekkende. — Er mankeren zes gekonfijte kastanjes en drie macaronie–taartjes, die zijn zeker in uwen maag verdwenen.

Jasmin, getroffen door deze beschuldiging, betuigde zijne onschuld. De banketbakker liet echter evenmin zijn oor los, als dat hij aan zijne onschuld geloof sloeg. Ware jufvrouw Sijbille niet tusschen beiden gekomen, het had met Jasmin misschien slecht afgeloopen.

— Pieter,— zeide zij tot haren echtgenoot,— gij behandelt den jongen onregtvaardig. Twee uur is hij afwezig geweest, en de diefstal kan niet dan in dien tijd hebben plaats gegrepen. Ik voor mij zou niet weten wie als schuldig te moeten verdenken. Slechts weinige koopers zijn binnen getreden, en mijnheer *Olivier de Duivel* is de eenige, die in het kabinetje heeft gezeten.

Daar Jasmin zich nog slechts korten tijd in het huis van Escabeau bevond hoorde hij voor het eerst dien vreemden naam noemen. Uit vrees van door den banketbakker voor nieuwsgierig te worden gehouden, daar deze hem reeds verscheidene malen verweten had dat hij zich met alles wilde bemoeijen, durfde Jasmin niet vragen naar de beteekenis van den zonderlingen bijnaam welke aan den naam van den heer Olivier gehecht was, evenmin naar den persoon welke dien naam voerde. Spoedig kwam hij er echter achter dat die persoon niemand anders was dan de in het zwart gedoschte man met de kleine levendige oogen, van wien wij bereids hebben gesproken. Wat echter de bijnaam van *Duivel* beteekende bleef hem een raadsel.

Daarover nadenkende kwam hij tot de overtuiging dat dit zeker niet om zijne goede hoedanigheden was, weshalve hij de heer Olivier ook wel in staat rekende om eenige pastijtjes weg te kapen. Deze veronderstelling was een lichtstraal voor den pasteibakkers–leerling. Hij vreesde te regt bij vernieuwing van dergelijke voorvallen als den schuldige te worden behandeld, en hij had weinig trek om alle avonden aan de ooren te worden getrokken. Daarom besloot hij optepassen en, zoo mogelijk, den heer Olivier op heeter daad te betrappen. Ge-

VERDERS:

Mahonijhouten en andere **meubelen, Hang en Tafellampen, Schilderijen,** Eene **Pianino** VAN DE RUITER, **Electro plated Lepels** en **Vorken**, van de beste kwaliteit.
Porceleinen tafelservlesen.
Een **cristallen** **dessert servies.**
Een **groen.** do. do.
Een **Zilveren broodmand.**
Zilveren Lepels en **Vorken.**
Tafelmessen met **Ivoren heften.**
Pleeten Theeservlezen met **Bouilloir.**
Fijn geslepen **Cristal** en **Glaswerk.**
Eene collectie van **wetenschappelijke werken** over **machinerien** en **prachtige atlassen** en **plaatwerken** over **bouw-** en **werktuigkunde.**

ALSMEDE:

Een bijzonder goede **Microscope** in mahonijhout kistje.
Een groote **do. sterk vergrootend,** compleet, in mahonijhouten kistje.
Twee **Stéréoscopen.**
Een collectie **Stéréoscope platen.**
Een kistje met **2 bijzonder goede Revolver pistolen.**
Een goed **Engelsch dubbelloop jagtgeweer** in kistje.
Eenige **Gezette Juweelen** en **Goudwerk.**
Een **Kangourou hond.**
Superieure **Port** en **Madera Wijn.**
Eene **Melkgevende koe, schapen** enz. enz.
(146)

HOUT VENDUTIE

TE SOERABAYA.

Woensdag den 15den Februarij

Zullen door ondergeteekenden op hunne stapelplaats achter de *Kampong Bandaran* op publieke VENDUTIE worden verkocht.

p. m. 1500 STUKS BALKEN

afkomstig van den houtaankap te Blitar behoorende aan den Heer W. B. LOUDON.

(73) **B. J. VAN ECK & CO.**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP BATAVIA,

Kapt. **NEIJTS,**
vertrekt naar **Batavia** via **Samarang** *op Zaturdag den 5den a. s.*
(160) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR MACASSAR.

Wordt aangeboden met het daartoe uitmuntend ingerigt driemast-schoenerschip

VALPARAISO,

gevoerd door kapt. E. J. KOK, te vertrekken in de eerste helft der maand Februarij a. s.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel* alhier en bij
De Agenten,
(145) **J. F. VAN LEEUWEN & CO.**

NEDERLANDSCH FREGAT.

JOHANNES LODEWIJK.

Met bovengenoemd VOORTREFFELIJK ingerigt en uitgerust schip — tegen het einde dezer maand vertrekkend — bestaat er nog gelegenheid voor Passage

NAAR ROTTERDAM DIRECT.

Te bevragen bij den Gezagvoerder (*Marine Hotel*) en
De Agenten,
(77) FRASER EATON & CO.

Men verlangt op eene, in den Oosthoek van Java gelegene suikerfabriek, een machinist die bewijzen van bekwaamheid kan overleggen, waarnaar het salaris zal worden geregeld.
Adres onder franco brieven Ltt. B. postkantoor Pasoeroean.
(150)

f 40.000.-- tot f 50.000.--

Of minder benoodigd zijnde voor reparatie en andere kosten ten behoeve van het Nederlandsch Barkschip

AGATHA & MARIA,

gevoerd door kapitein W. B. VAN ZIJP, zoo worden gegadigden uitgenoodigd, voor of op 10 Februarij 1860, inschrijvingsbilletten op wissels van den kapitein op zijne reeders te Amsterdam intezenden ten kantore van den notaris HUET, te Soerabaija.
Bij gebreke van inschrijvingsbilletten op wissels zal den 11den Februarij 1860 ten zelfden kantore om 10 ure des morgens ingeschreven kunnen worden voor de benoodigde gelden bij wijze van bodemarij en zal den 13den bodemarij gegeven worden door den kapitein aan den voordeeligsten geldleener op schip en toebehooren en des noods op de lading ten overstaan van den notaris voornoemd, bij wien tevens informatiën te bekomen zijn.
(127)

Een jong mensch, Nederlander van geboorte met de administratie bekend en vroeger ter zee gevaren, zag zich gaarne op eene landelijke onderneming geplaatst, zijnde hij reeds twee jaren op en **Suiker en Tabak Fabriek** werkzaam geweest.
Kunnende goed met de Inlander omgaan en een goed getuigschrift overleggen.
Reflecterende gelieve zich te adresseren met franco brieven onder L. C bij de uitgevers dezer *Courant.* (90)

Voortdurend zijn te Ngawie goede praauwen te huur ter vervoer van producten, langs de Solo rivier met guarantie voor alle te kort komsten en beschadigingen, bij
(156) **CRAMER qq.**

De ondergeteekende geeft lessen in de Javaansche taal, namelijk het spreken en schrijven in die taal met Javaansche en Arabiesche, karakters (*Pego.*)
(162) **J. S. SIAU.**
te Kalisarie.

The undersigned having made arrangements with MR. J. G. COOK, for professional assistance, are prepared to contract for supplying

ALL SORTS OF MACHINERY

INCLUDING.

Sugar mills, Vacuumpans, Centrifuges Hydraulic and **Screw presses** for *Tobacco* and *Oil,* **Coffee pulping machines, Arrack-stills Saw-mills, Iron Tanks** and **Boats, Pumping machinery** *for Docks, Public baths, irrigation etc. etc.*
They are prepared to supply drawings, specifications and estimates for the above, as also for machinery for special purposes.
(115) ADAM & CO.

TE HUUR

EEN PAKHUIS met gelegenheid tot het houden van Kantoor om 1°. *Junij* te aanvaarden te bevragen bij
(159) MEVROUW DE WED. DU BUY.

TE KOOP

Wordt aangeboden het Hamburger schip

HERSHEL,

Kapt. C. HAUSHILD, gemeten 595 Ton; ladende *plus minus* 700 Ton; van eikenhout gebouwd, 2 jaren geleden nieuw gekoperd en kopervast; benevens INVENTARIS, DUBBELE STELLEN ZEILEN enz. zoo als hetzelve thans hier ter reede is liggende.
Specificatie van den Inventaris ligt bij de ondergeteekenden ter inzage.
Adres bij den gezagvoerder in het *Marine-Hôtel* en bij
De Agenten,
(114) **MATHIEU EBBS RUIJS & CO.**

TE KOOP

Het Nederlandsch Barkschip **VRIJHANDEL,** groot 333 Ned. gemeten tonnen; van eikenhout gebouwd, KOPERVAST en GEKOPERD met TUIG en INVENTARIS compleet zoo als hetzelve is liggende ter reede van Soerabaija. Adres
De Agenten,
(125) **P. KERVEL & CO.**

TE KOOP

Eene HOOGE-DRUK STOOMKETEL inwendig voorzien van twee vuurgangen en laatstelijk gewerkt hebbende met eene spanning van vier Atmospheren boven de dampkring.

AFMETINGEN ALS VOLGT.

Lengte	4,80	Nederl. el.
Diam.	1,30	" "
Diam. van een vuurgang	0,40	" "
Hoogte Stoomkast	1,00	" "
Diam. id.	0,75	" "

(45) **B. J. VAN ECK & CO.**

durende drie of vier dagen waakte hij vruchteloos. Jasmin besloot echter een ander middel te beproeven. Den volgenden dag, op een oogenblik dat Olivier in den winkel bezig was om de gebakjes uittezoeken aan welke hij zich te goed wilde doen, verborg zich de knaap in stilte onder den grooten ronden tafel in het kabinetje, welke overdekt was met een tot op den grond afhangend tafelkleed. Daar men in den binnengang van het huis door een klein deurtje toegang had tot het kabinetje, viel het hem niet moeijelijk daar binnen te komen. Na verloop van eenige oogenblikken kwam Olivier binnen en zette zich aan den tafel om op zijn gemak van de uitgekozen lekkernijen te genieten. Toen Jasmin merkte dat de voorraad op was, spitste hij zijne ooren. Het scheen hem toe dat Olivier in stilte van zijnen stoel opstond, op de teenen naar de deur van het kabinetje sloop en daar eenige oogenblikken stond te luisteren of hij niets verdachts hoorde. Op hetzelfde oogenblik werd er een hevig leven gemaakt met den klopper aan de straatdeur; mejufvrouw Sijbille, welke nog altijd in haren winkel zat, sprong met schrik op en liep zoo haastig, als haar mogelijk was om de deur te openen, terwijl zij mompelde:

— Ah! zeker weer die straatjongens, die mijn gebak willen stelen!

Gedurende dien tijd had Jasmin een gedeelte van het tafelkleed opgeligt, als wanneer hij ontwaard dat Olivier van de gelegenheid partij trekkende, dat jufvrouw Sijbille bezig was met eenige straatjongens wegtejagen, in den winkel was gegaan en terugkwam na zijn doel te hebben bereikt.

Nu kende hij den dief welke den pasteibakker zijn gebak, den leerling diens eer ontnam. Deze ontdekking vervulde Jasmin met eene zoo groote verontwaardiging, dat hij zich geweld moest aandoen om stil onder den tafel te blijven zitten, totdat Olivier vertrokken was.

Met van gramschap fonkelende oogen vertelde hij Mejufvrouw Sijbille wat hij gezien had. Toen hij echter den dader van het schelmstuk noemde riep zij uit, als konde zij niet gelooven wat zij hoorde:

— Jasmin, dat is niet mogelijk. Gij hebt u zeker vergist. Hoe? een zoo rijk heer, een graaf, de Gouverneur van de stad zou zijne eer willen wagen voor eenige ellendige stuivers? Wacht u wel, mijn kind! om aan iemand, wie hij ook zij, te herhalen wat gij mij gezegd hebt. Mijnheer Olivier heeft een lange arm, en er valt niet met hem te spotten.

— Wat? — hernam Jasmin, nog meer onthutst dan zijne meesteres, — die kleine, magere man zou een Graaf, de Gouverneur van de stad zijn? Gij wilt mij zeker foppen, Mejufvrouw Escabeau.

— Het is zoo als ik u zeg, — antwoordde zij — Deze zoo rijke Graaf en Gouverneur van de stad was vroeger, en is dit ook langen tijd geweest, eenvoudig barbier van onzen genadigen koning. Hij heeft zich echter bij den koning zoo verdienstelijk en aangenaam weten te maken, dat hij van zijne nederige betrekking trapsgewijs is opgeklommen tot den hoogen rang, welke hij thans bekleedt. Hij heeft zeer veel invloed bij den koning. Gij begrijpt dus dat een dusdanig heer van diefstal te beschuldigen bijna gelijk staat met Majesteitschennis, het zou u het leven kunnen kosten.

— Maar hebt gij zelve niet gezegd dat de dief een duivel en niet een Graaf is, noch minder de Gouverneur van de stad? — voerde Jasmin aan.

— Ah! maar laat ons voorzigtig zijn, zeide jufvrouw Escabeau. De bijnaam van duivel, welke men zich wachten moet hard op te zeggen, is hem gegeven door het volk, ter oorzake zijner slechtheid. Onder elkander bedienen wij ons daar enkel van om den persoon aanteduiden, daar hij zelf ons ten strengste heeft verboden acht te slaan op zijn hoogen rang, ten einde vrij en onbekend hier te kunnen komen.

— Maar, — vroeg de jongeling, — hoe moet dat nu gaan, wanneer de heer Olivier zijne streken voortzet en ik door meester Escabeau altijd voor den schuldigen word gehouden?

— Voor alles, — hernam mejufvrouw Escabeau, — moeten wij te weten zien te komen of het leven wat men alle avonden met den deurklopper maakt, juist wanneer de heer Oliver hier is, een bloot toeval is, dan wel een afgesproken werk met een zijner dienaren. Wanneer wij de overtuiging hebben dat de *duivel* daar niet vreemd aan is, dan zal ik hem de herhaling van zijn schelmenstuk wel weten te beletten, daar kan hij op rekenen.

(*Wordt vervolgd.*)

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 1sten Februarij 1869.

Heden ochtend arriveerden alhier ter reede de stoomschepen *Oenarang* kapt. van Hulstijn en *Batavia* kapt. Neijts. De *Oenarang* had als passagiers Mevrouw de Graaff, Mejufvrouwen Joseph en Buddingh, de Heeren Muller, Noorden, de Neijs, Calvaljé, Ferwerda, Mekern en Beijer; terwijl met de *Batavia* arriveerden de heeren Bijleveld en du Cloux.

— Uit goede bron vernemen wij dat de lelienden van de heeren Waldeck en Luit. Bangert uit handen der Dajakkers door Hadjie Mohammat Taib zijn gelost voor zestig gulden, en door dezen in bewaring zijn gegeven, op zijne terugreize naar Banjermassing, aan een inlandsch hoofd van eene naburige kampong.

Het bestuur doet alle moeite deze beide personen in handen te krijgen, doch was daarin bij het vertrek van Zr. M. stoomschip *Merapi*, 26 Januarij, nog niet geslaagd.

Den 27sten Januarij is eene expeditie onder de bevelen van den Luit. ter zee eerste klasse de Haas, met de *Suriname Boni*, *Bennett*, gewapende barkassen en sloepen, een kapitein der infanterie, 4 luitenants, benevens 200 man troepen en eene halve batterij artillerie naar de plaats des onheils vertrokken, ten einde te zien in hoeverre het ligten der *Onrust* mogelijk is, en tot het bestraffen der moordenaren, welke zich volgens ingewonnen berigten aldaar versterkt hebben.

BATAVIA Den 25 kwam hier ter reede het Nederlandsche schip Abel Tasman, gezagvoerder J. Rijke, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, onder bevel van den kapitein der artillerie Dekker, die van verlof terugkeerde, en medegeleide van de 2e luitenants der infanterie Juta en Kok.

Onder het detachement, dat bij vertrek uit Nederland 100 onderofficieren en manschappen telde, was, welligt reeds in het vaderland, het verfoeijelijk plan gesmeed om het schip af te loopen. Zij hielden hun plan echter niet zoo goed verborgen, of de officieren merkten dra dat er iets bijzonders onder hen gaande was, waarop de onderofficieren van den kommandant den last ontvingen, zoo mogelijk achter het geheim te komen. Een woordentwist tusschen eenige soldaten werd door de onderofficieren gehoord, en in hunne drift lieten eerstgenoemden zich eenige woorden ontvallen, die voor den kommandant genoeg waren, om een paar hunner in de boeijen te zetten. Deze gingen de anderen verraden, en weldra waren er dertien geboeid, terwijl nog twaalf overigen, bij gebrek aan boeijen, hiervan bevrijd bleven, maar natuurlijkerwijs scherp in 't oog werden gehouden. Schildwachten met geladen geweren bezetten, zoodra het donker werd, het dek, de matrozen deden gewapend wacht, en de officieren sliepen het grootste gedeelte der reis gekleed. Een man van het detachement, die eerst deel genomen had aan het afschuwelijk plan, maar naderhand, berouw gevoelende, zich had teruggetrokken, is hoogst waarschijnlijk door de zamengezworenen over boord geworpen; althans had men hem hiermede gedreigd, en den volgenden morgen werd hij vermist. De vijfentwintig schuldigen, Duitsche en Fransche Zwitsers, zijn den dag na aankomst alhier, toen de ontscheping plaats had, tusschen de bajonetten naar de hoofdwacht gebragt, waar zij in verzekerde bewaring zijn.

Den kommandant komt lof toe voor de wijze, waarop hij zich van zijne moeijelijke taak heeft gekweten. Als een zeer aardig uitgedacht wapen hadden twee matrozen de wacht met een vollen peperbus, om den eersten die iets wilde beginnen, de oogen vol peper te strooijen. (*J. B.*)

NEDERLAND.

— Met het Ned. schip *Gouverneur Elsevier*, kapt. Specht Grijp, te Rotterdam te huis behoorende, is dezer dagen van de Zuidwestkust van Afrika aangevoerd een partijtje *Shea butter*, een plantaardig vet, dat wel in Engeland sedert kort bekend was, doch hier, voor zoover wij weten, nog niet was ingevoerd.

Wij meenen onzen lezers geen ondienst te doen met de onderstaande mededeeling, van eene geachte hand ontvangen, omtrent de bijzonderheden van dit nieuwe product tot uitbreiding van handel en nijverheid.

„*Shea*- of *Galambutter* wordt in West-Afrika verkregen van de Bassia Parki of Pentadisma Butyracea, een boom, zeer veel gelijkende op Bassia latifolia en andere soorten van hetzelfde geslacht in Hindostan. Volgens Park groeit de bedoelde boom overvloedig in Bambora en levert hij eene vaste grijswitte olie, die bij 97° smelt. Deze olie wordt tot verschillende doeleinden gebruikt, zoowel om te kooken als om in lampen te branden.

„De bedoelde boom heeft wel eenige gelijkenis met den Laurier, maar wordt 18 of 20 voet hoog. Zijne bladeren zijn iets langer dan Laurierbladeren en iets breeder aan den top; voorts worden zij gedragen door gebogene bladstelen en zijn van eene donkere sapgroene kleur. De noten zijn zoo groot als duiveneijeren; haar kern vult den dop geheel en al. Versch zijn de noten vuilwit van kleur maar lang bewaard verandert deze in die van chocolade.

„De versche kern is bijna geheel en al boterachtig en wordt op de volgende wijze behandeld: Eerst neemt men den dop weg, vierendeelt de kernen en plaatst alles in een pot op het vuur met een weinig water; daarna laat men de massa gedurende een half uur koken en filtreert haar door een grasmat in een vat, waarin men haar laat bekoelen. Het zezelige overschot wordt nog uitgeperst en de zoo verkregene olie bij de overige gedaan."

— Dezer dagen werd te Amsterdam, in het expositie-locaal der Vereeniging voor Volksvlijt, de tentoonstelling van gaslicht, gasornamenten en andere voorwerpen geopend. Gelijk bij de vorige tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid door deze Vereeniging gehouden, het geval was, heeft zij dit eigenaardige, dat men de productie van haren aanvang tot in hare verwijderdste toepassing kan gadeslaan, waardoor de tentoonstelling vooral in praktisch nut boven zeer vele andere uitmunt. Dat de industrielen, zoo te Amsterdam als in andere deelen des lands, de bedoeling des ontwerpers, den heer S. Sarphati, hebben begrepen, blijkt uit de ruime inzending van fraaije voorwerpen tot deze soort behoorende. De gaskagchels, fornuizen, lichtkroonen enz, ingezonden door de Hollandsche gasfabriek onder directie der heeren C. de Bruyn en Zonen te Amsterdam, de fraaije ornamenten en andere dergelijke voorwerpen van de heeren Kloosterhuis, Koning en Punt te Amsterdam, J. Bruyn te Utrecht, de complete toestel tot het stoken van gas, ingezonden door de heeren de Waal en Co. uit Utrecht en een volledig stel van gasbranders, van welke, door onderlinge vergelijking, de betrekkelijke waarde zeer gemakkelijk kan worden beoordeeld, trokken vooral de aandacht der vele bezoekers, welke de opening der tentoonstelling bijwoonden.

— De Minister van Justitie heeft den 17 den dezer aan heeren procureurs-generaal, fungerende directeuren van policie de volgende circulaire gerigt. Ik ben onderrigt, dat sommige ondernemers van diligencediensten er order op hebben gesteld, om in geen geval passagiersgeld te vorderen van de rijks-veldwachters, wanner deze van hunne middelen van vervoer gebruik maken. Van oordeel zijnde, dat het genieten van den hier bedoelden vrijdom van reiskosten nadeeligen invloed zou kunnen uitoefenen op het toezigt, dat de rijksveldwachters verpligt zijn te houden op het naleven van het reglement op de openbare middelen van vervoer, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 24 Nov. 1829 (*Staatsblad* No. 72,) verzoek ik Uw Edel Gestr. de rijks-veldwachters in uw ressort het genot van deze vrijgevigheid te verbieden.

ENGELAND.

Sedert het bekend worden der nederlaag aan de Peiho zijn naar China gezonden een fregat van 51 stukken, elf kleinere fregatten en korvetten van 4 tot 21 stukken, een transportschip van 8 stukken, en 9 kanonneerbooten, meerendeels van stoomvermogen voorzien. Daarenboven is en wordt nog voordurend veel materieel met particuliere schepen naar China ingeladen.

— In een te Windsor gehouden geheimen raad is de aanwervingstermijn voor matrozen van 1 December tot 31 Januarij verlengd, tegen een handgeld van £ 6 voor bevaren zeelieden, en tot £ 3 voor gewone.

— De lust tot oprigting van corpsen vrijwillige scherpschutters dringt reeds door tot de vredelievendste kringen der maatschappij: in den handelsstand, die geld voor de uitrusting der onbemiddelde kantoorbedienden bijeenbrengt, en in de ambtenaarswereld in hare verschillende vertakkingen. Al de ambtenaren van het postkantoor, de geëmploijeerden bij het hoofd-tolkantoor, de ambtenaren bij de zegelkantoren, enz., enz., vormen onder elkander corpsen scherpschutters, die spoedig tot bataillons aangroeijen. „Zoo ik geen minister van oorlog ware," moet de heer Sidney Herbert onlangs gezegd hebben, „zoude ik wenschen geweermaker te Birmingham te zijn.

— Het ministerie van oorlog heeft last gegeven om de Enfieldbuks in te voeren bij dat gedeelte der militie, dat nog niet ingelijfd is, en tevens om de oefeningen in 't vuren op grootere schaal gaande te houden.

— Het *Court Journal* zegt, dat het berigt der verplaatsing van het arsenaal van Woolwich naar Weedon voorbarig is. Het blad voegt er bij, dat het in staat is gesteld, stellig deze verklaring te doen.

— Den 23sten Nov. zijn weder proeven genomen met holle kogels, welke onmiddelijk voor dat zij worden afgeschoten, met gesmolten metaal gevuld worden. In het ongerief dat te veel tijd verloren ging tusschen het vullen en het laden, had men nu voorzien, door een opzettelijk daarvoor ingerigten kogeloven. Deze werd aan boord van de stoomboot *Stork* geplaatst; men schoot verscheidene holle kogels af op een oud ontruikbaar fregat. Reeds na de eerste goed gerigte schoten, stond het vaartuig in lichte laaije vlam. Door een paar andere schoten, die digt bij de waterlijn troffen, geraakte het spoedig aan het zinken.

— Met de door den heer Silas uitgevonden nachtsignalen voor schepen zijn dezer dagen voor Blackwell op den Theems weder proeven genomen, welke zoo goed zijn uitgevallen, dat deze signalen ongetwijfeld bij de oorlogs- en handelsmarine zullen worden ingevoerd. Zij worden óf op de schepen als nachtseinen aangestoken, óf aan boeijen bevestigd om het vaarwater aan te duiden.

— Te Glasgow is een der grootste werken tot stand gekomen, die in de laatste jaren in Europa zijn uitgevoerd. Ten einde de bevolking en de fonteinen van water te voorzien en eenige werktuigen van fabrieken in beweging te brengen, heeft men van het meer Catrine, dat 360 voet boven het oppervlak der zee is gelegen, eene waterleiding naar de stad gemaakt die 34 Engelsche mijlen lang is. De waterleiding gaat voor het grootste gedeelte door eene zeer bergachtige streek, waardoor het noodig was een aantal tunnels en aqueducs te maken. De tunnels zijn 70 in getal en te zamen 13 mijlen lang; enkele tunnels hebben eene lengte van 2650 yards. Hoewel het meer Catrine alleen 50 millioen gallons water kan leveren, heeft men voorzigtigheidshalve, dit meer met de beide meeren Vennachar en Drunkie verbonden die door kanalen kunnen gevoed worden, zoodat de drie meeren te

zamen geschat worden 160 millioen kub. voeten water te bevatten. Drie en een half jaar hebben 3000 arbeiders, zonder de smeden, werktuigkundigen enz. mede te tellen aan dat reuzenwerk gearbeid. *Zij* hebben 6 à 700,000 pond sterling gekost aan arbeidsloon, waarbij nog komt 1,500,000 pond sterling voor aankoop van gronden, schadevergoeding enz. De werken zijn uitgevoerd door Frederik Bateman als hoofdingenieur.

— Wij lezen in Sloets *Tijdschrift*.

De Engelschen zijn er aanhoudend op bedacht, om nieuwe guano-eilanden op te sporen. De guano is voor den Engelschen landbouw even onmisbaar geworden als de boomwol voor de Engelsche nijverheid. De menigte van albatrossen, fregatvogels en meeuwen van allerlei soort in de Roode zee, deed het vermoeden van guanolagen ontstaan, tot het opsporen waarvan in het vorig jaar eene regeringskotter van Aden uitgezonden werd. De guano moet dienen tot terugvracht naar Europa voor de kolenschepen, die dezelve soms in Bengalen en Ceilon moeten gaan zoeken. De guano werd ook werkelijk op de Arabische eilanden gevonden, maar in dunne lagen, waardoor de inzameling kostbaar wordt. Op de Karia Märria eilanden is de guano door eene Engelsche maatschappij van den Iwan van Mascate gepacht, maar is van eene min goede hoedanigheid. In den laatsten tijd brengen de Warzingeli en Somali, negervolken op de Oostkust, reeds guano in kleine hoeveelheden op de markt te Aden. De Arabieren gebruiken al sinds onheugelijke tijden de guano voor de teelt van tabak (dumbak hamumi). Dertig mijlen ten westen van Mokko ligt een eiland, waar de Arabische schippers van Schecher en Slacalla reeds sinds lang de guano ophalen. Een dozijn personen worden eenige maanden in voorbaat, met werktuigen en mondbehoeften voorzien, daar aan land gezet om den vogelmest van de rotsen af te schrapen en op den oever op te stapelen, terwijl de vaartuigen op hunnen togt naar Dschedda langs de Arabische kust hunne lading dumbak en betelbladen afzetten.

DUITSCHLAND.

De spartelingen, om de luchtscheepvaart tot een bruikbaar vervoermiddel te maken, zijn weder *legio*, en schijnt die tak van wetenschap of industrie, wat wilt ge het noemen?, eene nieuwe periode van beweging te zijn ingetreden. Eenen Franz Schuller, een Oostenrijker, beweert het middel gevonden te hebben eenen luchtballon in willekeurige rigtingen te kunnen bewegen. Voor het gebruik in den oorlog, had hij in zijne ontwerpen eenige wijzigingen aangebragt en die ontwerpen aan den veldmaarschalk Hess te Verona gezonden, waar zij juist aankwamen, toen de veldtogt door den vrede van Villafranca geeindigd was. Reeds in het begin van dit jaar was de keizer met deze uitvinding bekend.

De beweging en het bestuur der ballons geschiedt door gebruik te maken van luchtstroomen en door werktuigen in de ballons aangebragt, die door menschenhanden in beweging gebragt worden.

De ballons worden gevuld met verwarmde lucht. Door verschillende inrigtingen heeft men het in zijne magt de ballon naar willekeur te doen stijgen of dalen, waardoor men tevens gelegenheid heeft, gebruik te maken van verschillende luchtstroomingen. Door eene zeer eenvoudige, vernuftig uitgedachte inrigting, kan men de rigting zoodanig veranderen, dat men zich bijna loodregt op de oorspronkelijke rigting kan voortbewegen, zoodat men, door verschillende luchtstroomen te bezigen, weder op het punt kan terug komen van waar men uitgegaan is.

Binnen kort ziet men proeven te gemoet met deze nieuwe ballons, die door zaakkundigen zeer geroemd worden.

Dezelfde beloften zijn gegeven door eenen Amerikaan die te New-Orleans de deugd zijner vindingen *zal* bewijzen en in Frankrijk hebben, in tegenwoordigheid des keizers, proefnemingen plaats gehad die dezelfde strekking hadden en, naar men zegt, zijn die zeer goed geslaagd.

Volgens dit laatste heeft men dus grond om te verwachten dat de luchtscheepvaart eene reuzenschrede tot den graad der toepasselijkheid heeft gemaakt; maar...... voor ruim twee jaren geleden las men in alle dagbladen dat Gavarni, de geestige teekenaar, in 19 uren plus eenige minuten, eene luchtreis naar Algiers had gemaakt, en in cc. 16 uren de terug reis naar zijn woonhuis had volbragt, na voor af te hebben aangekondigd waarheen hij zou gaan en hoe lang hij te Algiers zou vertoeven. — Ieder geloofde dat het verhaal, zoo al niet in al deszelfs bijzonderheden dan toch in substantie waar was, en niettemin heeft men er sedert niets meer van vernomen, terwijl het thans aan anderen wordt overgelaten, om uit te vinden wat men toen zeide dat door Gavarni reeds was gevonden. Wij geven dus alle nieuwigheden op het gebied der luchtscheepvaart zoo als wij dezelve vermeld vinden en hechten er geene andere waarde aan dan die dezelve later zullen bewijzen te bezitten. (*Red.*)

SPANJE 's KRIJGSBEDRIJVEN EN OFFICIËLE RAPPORTEN.

Zoo is dan eindelijk de oorlog tusschen Spanje en Marokko in ernst begonnen. — De Spaansche krijgsmagt was zóó langzaam om zich naar de overzijde van de Straat te begeven dat men duidelijk kon zien dat de organisatie van het leger niet bijzonder goed is, en zelfs op den oogenblik waarop wij dit nederschrijven is nog slechts de helft van de troepen over. Den 25sten had er een hevig gevecht plaats in de nabijheid van Ceuta, hetgeen echter door de spanjaarden wordt genoemd, eene ligte schermutseling waarbij de aanvallende Mooren zonder moeite werden teruggeslagen en een ongelooflijk getal dooden achterlieten, terwijl zij hun eigen verlies als niet noemenswaard rapporteren. Andere berigten evenwel, en die meer in overeenstemming zijn met het aantal gewonde officieren die naar Spanje zijn teruggebragt, noemen hun verlies zeer groot, hetgeen nog wordt bevestigd door een officiëel berigt waarbij wordt gemeld dat zij vooreerst de winterkwartieren zullen betrekken en wachten tot de geheele voor den strijd bestemde krijgsmagt aan geene zijde der straat bijéén is. — Van Parijs schrijft men aan de *Morning Herald*," De Spanjaarden waren bezig met buiten de muren van Ceuta een aarden wal op te werpen, doch zagen zich daarbij zoodanig door de Arabieren bestookt, dat zij het werk moesten staken. De sappeurs hadden meer dan eens lijfsbehoud moeten zoeken in eene overijlde vlugt, terwijl zij nimmer ontkwamen zonder een aantal der hunnen achter te laten. — Deze was de reden waarom Generaal Echague zich met zijn Bourbon-regiment in positie had gesteld, om de werkcompagnien ter dekking te dienen, doch hij werd met zulk eene woede door de Arabieren aangevallen dat Echague zich genoodzaakt zag zich met hulptroepen te versterken, hetgeen hem evenwel nog niet veel hielp, want, ofschoon sterker in getal, werd hij geslagen en uit zijne positie verjaagd met een verlies van ruim 100 man aan dooden en 149 gekwetsten. — De Generaal zelf werd zoo ernstig gewond, dat het noodig werd geoordeeld om hem naar Algesiras in Spanje over te voeren ter genezing.

Deze overwinning is te meer eervol voor de Marokkezen dewijl het een geregeld gevecht was naar den ouden stijl, Na het eerste salvo wierpen zij hunne lange, onhandige geweren weg, trokken hunne dolken en stormden op de Spaansche artilleristen in, die zij naast hunne stukken doorstaken; — daarna vielen zij woedend op de infanterie die hen vergeefs met geveld geweer *en quarré* afwachtte; de aanval was zóó hevig dat zij onder den voet geraakten.

Generaal O' Donnell heeft versterkingen gezonden, en mag men aannemen dat de Mooren ten laatsten voor de overmagt zullen moeten onderdoen, hetgeen echter niet wegneemt dat men hunnen moed en heldenfeiten bewondert.

De hierboven gegevene bijzonderheden kan ik u als waarheid opgeven, niettegenstaande eén telegram van Madrid mij berigt dat het Gouvernement eene geheel andere lezing van die zaak heeft gepubliceerd. Het eenigste wat in dat telegram den aandacht trekt, is dat er in gezegd werd dat er geen lijfsgenade werd gevraagd of gegeven, benevens de klaarblijkelijke onwaarheid dat de Mooren 500 dooden en 1500 gekwetsten hadden, iets dat, al ware het indedaad het geval geweest, nimmer ter kennisse der Spanjaarden zou zijn gekomen want de Mooren hebben, even als vele andere volken, de gewoonte van hunne dooden zoowel als hunne gewonden mede weg te voeren. — De telegram is dus eene tamelijk onhandige poging om de opgewondenheid die het noodlottig nieuws der nederlaag te Madrid had veroorzaakt, zooveel mogelijk te doen bedaren.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Januarij.	21	Ned. Ind.	Stoomschip Macassar	A. G. Bosch	Grissee.
„	31	„ „	Tjiensing	Kwee Soeijong	Samarang.
Februarij.	1	„ „	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia.
„	—	„ „	„ Batavia	Neijs	Samarang.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Januarij.	30	Nederl. Ind.	Stoomschip Makasser	A. G. Bosch	Mol. v. Mak., Tim. en Delhi.
„	31	„ „	Bientang Tjaigoan	Ong Kanghan	Balie.
„	—	Nederlandsche	Nederland en Oranje	L. F. van Ruijven	Nederland over Pasoeroean.
„	—	Zweedsche	Stoomschip Madura	Luit. t/z. 1 kl, H. P. Klerk	Koerstelleude om de West.
„	—	Nederl. Ind.	„ Kraton	Kariedin	Pasoeroean.
Februarij.	1	Zweedsche	Antelope	H. Halberg	Zweden.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Ambon	W. Vogel	Sing. over Sam., Bat., Riouw en Muntok.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Johannes Lodewijk	Van der Waal	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Pruissische	Delphin	Klein	„	„ „ „ „
Hamburgsche	Arracan	Kuhlken	In lossing	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild	Te Koop	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	John Herman	K. J. Dieckman	Amoij	„ „ „ „ „
Amerikaansche	Witch	Hultman	In reparatie	„ „ „ „ „
Engelsche	Augusta	Babot	Cowes	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Hert. Vincentius à Paolo	de Groot	Nederland	„ „ „ „ „
„	Eensgezindheid	Flik	„	B. Kopersmit & Co.
„	Delftshaven	Schaap	Onbepaald	„ „ „ „
„	Amstel	Rademaker	„	„ „ „ „
Zweedsche	Caroline	A. P. Dijberg	„	B. J. van Eck & Co.
Nederlandsche	Almelo	R. P. Tjebbes	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
„	Amicitia	D. Gaaff	Onbepaald	„ „ „
Fransche	Stoomcorvet Phlegeton	Capt. de frégate, Theodore Picard	In reparatie	P. Kervel.
Nederlandsche	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	In reparatie	P. Kervel & Co.
„	Vrijhandel	W. Leverstein	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Galilei	T. J. H. Koch	Amsterdam	„ „ „ „
„	Admiraal de Ruijter	B. Koster	„	„ „ „ „
Engelsche	Saugeen	H. Versight	Oostzee	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Van Dam van Isselt	J. C. Kolm	Terug uit Zee	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Valparaiso	Kok	Macassar	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Albrecht Beijling	Muller	Nederland	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Twee Anthonijs	C. van Rijn van Alkemade	Rotterdam	Anemaet & Co.
Engelsche	Nina	W. Lingard	Onbepaald	Hill Broekman & Co.
„	Henrij Winch	Aleij Fraser	China	„ „ „ „
Nederlandsche	Neerlands Koningin	G. Geerling	In reparatie	E. Ten Brinck & Co.
Engelsche	Scotia	G. Ward	Onbepaald	Major Matzen & Co.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. Ind. stoomschip *Macasser*, de heeren A. Schaafsma, en E. J. L. Fuhri. — Met de Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, de heeren C. van Hoefen, W. Kemball, J. Mente, P. W. Hofland, R. Coulson, D. Mulder.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia

OORLOGSCHEPEN
Princes Amelia,
Phlégeton,
Java,
Kapitein van Os,
Merapie,

DE SCHEPEN
Herschel,
Alfulck,
Fulkus So-oot,
Fathool Mobarak,
Faildul Mobarak,
Aloosmanie,
Ammana Tulbarie,
Johannes Lodewijk,
E. W. v. Dam v. Isselt,
Doggersbank,
Admiraal de Ruijter,
Witch,
Victoria,
Scotia,
Arracan,
Foolucka Sawdan,
Augusta,

DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden,
Menado,
Oenarang,
Batavia,

DE BARKEN
Fatal Ma-an,
Naim Balgijer,
Meteor,
Abbool Hassim,
Joedul Barie,
Pictura,
Agatha en Maria,
Eensgezindheid,
Almelo,
Antelope,
Baboel Haer,
Delftshaven,
Vrijhandel,
Fathul Karim,
Carolina,
Nederland en Oranje,
Bacht Mastora,
Amicitia,
Kathamool Maaspandan,
Fathool Manan,
Saugeen,
Medina,
Neerlands Koningin,
John Herman,
Galilei,

DE BRIKKEN
Risgil Hair,
So-Ootdin,
Soedul Barie,
Talsum,
Hawiel Haer,
Amelia Breillat,

DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Bintang Tjaigoan,
Nina,
Venus,

DE KOTTERS
Riengit
Krabbe,

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 30sten en den 31sten Januarij 1860.

UITVOER

Naar Sumanap Macassar en Sandelhout per de Ned. Ind. bark *Fathool Wadoet*, gezagv. SECH SALIM ALHABAT.

2 kisten madapolams, P. KERVEL & Co; 5 vaatjes kruid, NASH; 1 kist rood katoen, 1 kist roode doeken, FRASER EATON & Co; en kleinigheden.

Naar Nederland via Samarang per het Nederl. schip *Nederland en Oranje*, gezagv. VAN RUIJVEN.

10688 34/100 picols suiker, 50 picols rotting, N. H. M.

Naar Zweden per het Zwd. schip *Antelope*, gezagv. HALLBERG.

6971 35/100 picols suiker, 5 picols koffij, B. J. VAN ECK & Co.

Naar Batavia via Samarang per het Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. NIJS.

4 kisten koopmanschappen, SCHIMMELPENNINCK & Co; 39 kisten 110 picols kopergeld, THOMAS; en kleinigheden.

Naar Macassar Timoor en Molucos per het Ned. Ind. stoomboot *Macassar*, gezagv. BOSCH.

1 kist parfumerien, 6 kisten lijnwaden, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 10 vaatjes boter, MATHIEU EBBS RUIJS & Co; 10 kisten wijn, 2 vaatjes meel, 9 kistjes bier, 25 kisten genever, 6 kisten bier, GEBRS VAN DELDEN; 7 kisten roode wijn, 7 vaatjes boter, 3 vaatjes gez. vleesh, W. CORES DE VRIES; 93 kisten lijnwaden, 20 kisten ijzerwerk, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 58 collies meubelen, E. TEN BRINCK & Co; 100 kelders arak, 25 kisten zeep, NASH; 50 kelders genever, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 20 balen drills, 9 kisten wijn, 35 vaatjes en md. bier, W. CORES DE VRIES; 8 kisten lijnwaden, 1 kist salemporis, MATHIEU EBBS RUIJS & Co; 5 kisten lijnwaden, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 2 kisten gedr. katoen, MC MILLAN MARTEN & Co; 50 kisten ord. wijn, SCHIMMELPENNINCK & Co; 100 kelders genever, KARTHAUS & Co.

Marktprijzen.

SUIKER *f* 16.—
KOFFIJ. *f* 35.—
RIJST (CARGA) ℔ koijang *f* 130 @ *f* 150.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 160 @ *f* 175.—
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. *f* 45.—
OLIE (KLAPPER.)
OLIE (KATJANG.)
KADJANG MATTEN. *f* 11 @ *f* 12.—
ROTTING *f* 8 @ *f* 10.—
WISSELKOERS pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.